

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de psihologie

CURRICULUM

la unitatea de curs

Psihologia vârstelor. Psihologie educațională

(denumirea unității de curs)

Ciclul I - studii superioare de licență

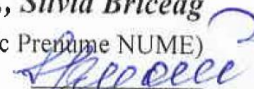
Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației

Codul și denumirea specialității: 0114.10 Limbi străine. Limba engleză și limba franceză
0114.10 Limbi străine. Limba germană și limba engleză /
Limba engleză și limba germană

Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență

Autor:

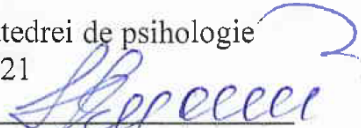
Conf. univ., dr., Silvia Briceag
(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

(semnătura)

BALȚI, 2021

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de psihologie
Procesul-verbal nr. 1, din 14.09.21
Șefa Catedrei de psihologie

(semnătura)

Conf.univ., dr., Silvia Briceag
(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,
Procesul-verbal nr. 2 din 05.10.2021

Decanul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Conf.univ., dr., Lora Ciobanu
(semnătura) (titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

1. Informații de identificare a cursului

Facultatea de Litere

Domeniul general de studii: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: 0114.10 Limbi străine. Limba engleză și limba franceză

Administrarea unității de curs Psihologia vârștelor. Psihologie educațională

(denumirea unității de curs)

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
F. 03.O.018	5	150	45	30	-	75	ex	rom

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul II, semestrul 3

Statutul: disciplină fundamentală

2. Integrarea cursului în programul de studii

Psihologia vârștelor se constituie ca disciplină de specialitate, care întregeste pregătirea profesională a studenților, viitoare cadre didactice. Dezvoltarea omului ca ființă biopsihosocioculturală presupune conlucrarea a patru tipuri de forțe: biologice (factorii genetici și cei care țin de sănătate), psihologice (factorii interni: perceptivi, cognitivi, emoționali, de personalitate etc.), socioculturale (factorii interpersonalii, societali, culturali, etnici) și ciclurile vieții (în diferite momente ale vieții, forțele biologice, psihologice și socioculturale afectează în mod diferit ființa umană, aflată în contexte diferite. Psihologia dezvoltării umane promovează o viziune holistică și interacționistă asupra ființei umane. Ca ramură a psihologiei, **psihologia educațională** ocupă un loc important în domeniul mai larg al cunoștințelor psihologice fundamentale și aplicativ-practice, precum și în sistemul științelor care se ocupă de educație. În consecință, psihologia educației contribuie hotărâtor la pregătirea profesională a viitoarelor cadre didactice, aducând soluții practice în rezolvarea unor probleme educative. Din punct de vedere practic, cunoștințele acumulate de psihologia educației sunt prețioase pentru toți cei implicați în actul educativ și oricine este supus influențelor educative și exercită asemenea influențe. Necesitatea cunoașterii psihologice derivă din aceea că actul de instruire și de educație trebuie să se adapteze la situații infinite de variate, dată fiind diversitatea aptitudinilor, atitudinilor și aspirațiilor individului.

3. Competențe prealabile

Pentru a studia acest curs studenții trebuie să poseze competențe de identificare a proceselor/stărilor/fenomenelor psihice, a specificului de funcționare a acestora, competențe de identificare a particularităților de personalitate.

4. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

CP1. Operarea cu noțiunile fundamentale ale științelor filologice și ale științelor educației și utilizarea acestor noțiuni în comunicarea profesională

CP4. Aplicarea adecvată a tehnologiilor informaționale (soft-uri, dicționare electronice, baze de date etc.) pentru stocarea informației, corectură și procesare de texte.

CP5. Proiectarea activităților didactice specifice treptei primare și gimnaziale de învățământ acumulate la studierea unităților de curs fundamentale și de specialitate.

CP6. Valorificarea informațiilor, vizând varii contexte socio-umane și de identitate culturală

CT1. Soluționarea eficientă a situațiilor problemă cu grad mediu de dificultate, respectând principiile eticii și deontologiei profesionale.

CT2. Aplicarea eficientă a tehnicilor de comunicare și de relaționare la nivel organizațional sau de grup profesional în condițiile asumării de roluri specifice diferitelor niveluri ierarhice.

CT3. Autoevaluarea necesității de formare profesională continuă, de evoluție în profesie, de dezvoltare a competențelor dobândite și de adaptare la cerințele unei societăți dinamice'

5. Finalitățile cursului

La finalul studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- să înțeleagă rolul psihologiei vârstelor și psihologiei educaționale în realizarea activității profesionale de cadru didactic;
- să explice diferențele de vârstă și individuale întâlnite în diferite perioade ontogenetice;
- să aplice /respecte principiile deontologiei profesionale;
- să comunice suportiv și eficient cu actorii din câmpul profesional;
- să se angajeze în dezvoltarea personală și profesională continuă;

6. Conținuturi Psihologia virtutelor

Tema	Unitatile tematice ale cursului	Nr. de ore 30/15			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
	Plan (puncte de reper, aplicații practice pentru seminare)	Aud. 30	SID 30	Aud. 15	SID 15
I.	Aspecte generale ale problematicii dezvoltării psihice				
1.	Introducere în PV 1.1. Delimitările conceptuale privind domeniul psihologiei vârstelor 1.2. Metodologia cercetării în domeniul psihologiei vârstelor 1.3. Perspective actuale ale ontogenezei: Modele ale dezvoltării ontogenetice 1.4. Conceptul de dezvoltare psihică 1.5. Factorii dezvoltării psihice. <i>Aplicații practice: Prezentarea valorii fiecărui model al dezvoltării ontogenetice în practica psihologică și educațională, cu avantaje și dezavantaje.</i>	2	2		
2.	Perspectivile teoretice cu privire la	2	2		

	dezvoltarea umană. Teorii privind dezvoltarea psihică				
	2.1. Teoria dezvoltării cognitive – J. Piaget 2.2. Abordarea cultural-istorică a dezvoltării cognitive (L.Vîgotski) 2.3. Teoria dezvoltării morale (L. Kohlberg) 2.4. Teoria dezvoltării psihosociale (E. Erikson) 2.5. Teoria dezvoltării psihosexuale (S. Freud) <i>Aplicații practice: Prezentarea unei analize argumentative a valorii fiecărei perspective teoretice pentru practica psihologică.</i>				
3	Periodizarea vârstelor: Cicluri și stadii în dezvoltarea psihică.	2	2	2	2
	3.1 Relația dintre vârsta cronologică și vârsta de dezvoltare 3.2. Criteriile de delimitare a stadiilor de dezvoltare psihică. 3.3. Ciclurile și stadiile dezvoltării psihice <i>Aplicații practice: Elaborarea unui eseu „Valoarea cunoașterii ciclurilor și stadiilor de dezvoltare pentru un psiholog, și un cadru didactic”</i>				
II	Aspecte particulare ale problematicii dezvoltării psihice				
4	Debutul vieții.	1	1		
	4.1. Perioada prenatală. 4.2. Nașterea. <i>Aplicații practice: Prezentarea recomandărilor pentru viitoarea mama în vederea optimizării vieții în perioada sarcinii.</i>				
5	Primul an de viață.	2	2	2	2
	5.1. Dezvoltarea în perioada de nou-născut 5.2. Dezvoltarea psihică în primul an de viață. 5.2.1. Dezvoltarea sensibilității și apariția percepțiilor. 5.2.2. Dezvoltarea motricității la sugar 5.2.3. Mersul și postura în perioada sugarului 5.2.4. Dezvoltarea sferei afective la sugar. 5.2.5. Dezvoltarea limbajului la sugar 5.3. Dezvoltarea conduitelor inteligente <i>Aplicații practice: Prezentarea strategiilor de comportament cu copilul în primul an de viață.</i>				

6	Prima copilărie (de la 1 la 3 ani)	2	4	2	2
	<p>6.1. Dezvoltarea fizica in perioada de anteprescolar(1-3 ani)</p> <p>6.2. Dezvoltarea psihica la virsta anteprescolara</p> <p>6.2.1. Particularitati de dezvoltare a perceptiilor la virsta anteprescolara.</p> <p>6.2.2. Dezvoltarea reprezenatrilor la virsta anteprescolara</p> <p>6.2.3. Specificul memoriei si atentiei la anteprescolar.</p> <p>6.2.4. Dezvolatrea limbajulu la anteprescolar</p> <p>6.2.5. Specificul dezvoltarii gindirii la virsta anteprescolara</p> <p>6.2.6. Dezvoltarea afectiva si sociala la virsta anteprescolara</p> <p>6.3. Dezvoltarea motricitatii la anteprescolar</p> <p>6.4. Caracteristici ale jocului la virsta anteprescolara</p> <p>6.5. Dezvoltarea procesului de identificare la virsta anteprescolara.</p> <p>6.6. Semnificatia generala a stadiului anteprescolar pentru dezvoltarea psihica generala.</p> <p><i>Aplicații practice: Elaborarea unor strategii de comportament cu copii de vârstă antepreșcolară.</i></p>				
7.	A doua copilărie (de la 3 la 6-7 ani)	4	4	2	2
8.	Evaluare periodica	2	2	-	-
	<p>7.1. Dezvolatrea fizică în perioada preșcolară</p> <p>7.2. Dezvoltarea psihică în perioada preșcolară</p> <p>7.2.1. Dezvoltarea percepțiilor la vârsta prescolara</p> <p>7.2.2. Reprezentările la preșcolar</p> <p>7.2.3. Specificul gândirii la vârsta preșcolară.</p> <p>7.2.4. Dezvolatrea limbajului la preșcolar</p> <p>7.3. Constituirea fundamentului personalității</p> <p>7.4. Dezvoltarea afectivă la vârsta preșcolară.</p> <p>7.5. Specificul dezvoltării voinței la preșcolar</p> <p>7.6. Exapansiunea personalității preșcolarului prin activitate.</p> <p>7.7. Socializarea copilului de vârsta preșcolară</p>				

	7.8. Semnificația generală a vârstei preșcolare <i>Aplicații practice: Elaborarea unei caracteristici psihologice a unui copil preșcolar</i>				
8.	A treia copilărie (de la 7 la 11 ani)	3	3	2	2
	8.1. Dezvoltarea fizică în perioada școlară mică 8.2. Dezvoltarea intelectuală la vârsta școlară mică 8.3. Particularitățile dezvoltării atenției și voinței la vârsta școlară mică. 8.4. Capacitatea de învățare a elevului de virsta scolara mica. 8.5. Dezvoltarea afectivă la vârsta școlară mică. 8.6. Socializarea afectivității la vârsta școlară mică 8.7. Semnificația vârstei școlare mici <i>Aplicații practice: Prezentarea profilului psihologic al unui elev de vârstă școlară mică și recomandări cu privire la disciplinarea acestei categorii de elevi, ținând cont de particularitățile de vârstă.</i>				
9	Perioada pubertății și adolescența	4	4	2	2
	9.1. Pubertatea 9.2. Adolescența 9.2.1. Dezvoltarea conștiinței de sine (a identității) 9.2.2. Caracteristici ale afectivității în adolescență 9.3. Reacții specifice ale vârstei adolescente 9.4. Metode de educație folosite la vârsta adolescenței <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unui profil psihologic a unui adolescent marcat de criză..</i>				
10	Vârstele adulte active (20-65 ani)	4	4	2	2
	10.1 Etapele vârstei adulte 10.2. Aspecte caracteristice ale cogniției și învățării în perioada adultă 10.3. Caracteristicile personalității la vârstele adulte 10.4 Dinamica și tranziția rolurilor în perioada adultă <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unui profil</i>				

	<i>psihologic al adultului</i> <i>b) Elaborarea recomandărilor pentru diminuarea efectelor negative ale crizei (30-40 ani)</i>				
11	Vârstele de involuție (65-90 ani)	2	2	1	1
	11.1.Aspecte demografice legate de bătrânețe 11.2 Teoriile îmbatrânirii 11.2. Aspecte biologice, patologice și psihosociale ale îmbatrânirii 11.3. Pensionarea. Teoria dezangajării sociale 11.4 Vârstnicul și familia 11.5 Aspecte legate de moarte 11.6 Evenimente de viață la vârsta adultă 11.7 Ajustări majore la vârsta a treia <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unei liste de particularitati psiho-fiziologice specifice perioadei de involuție.</i>				

7. Strategii didactice

Expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor, jocul de rol, investigații experimentale în teren; evaluare prin prezentări orale, scrise și în format electronic, portofoliu cu fișele pacienților.

8. Activități de studiu individual

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului				
<i>(completați cu zero activitățile care nu sunt cerute)</i>				
Descifrarea și studiul notițelor de curs	5	8.	Pregătire prezentări orale	2
Studiu după manual, suport de curs	5	9.	Pregătire examinare finală	2
Studiul bibliografiei minimale indicate	10	10.	Consultații	2
Documentare suplimentară în bibliotecă	10	11.	Documentare pe teren	0
Activitate specifică de pregătire (ore)	2	12.	Documentare pe INTERNET	2
Realizare teme, referate, eseuri, traduceri	5	13		0
Total 45 ore				

10. Bibliografia

1. Abric, J.-Cl. Psihologia comunicării : teorii și metode. Iași : Ed. Polirom, 2002. 208 p
2. Banciu, Dan; Rădulescu, Sorin M.; Adolescenții și familia. București: Ed. Șt. și Encicl., 1987.
3. Banciu, Dan; Rădulescu, Sorin M. Introducere în sociologia delincvenței juvenile. București: Ed. Medicală, 1990. 163 p.
4. Basiliade, G. (coord.). Reeducare și integrare socială. București: Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, 1997.
5. Băncila, Gabriela; Zamfir, Gheorghe. Algoritmul succesului: repere actuale în învățământul preuniversitar. București, 1999. 167 p.
6. Berge, Andre. Defectele copilului. trad. București: Ed. D.P., 1998.
7. Binet, Alfred. Ideile moderne despre copii. București: Ed. D.P., 1975. 259 p.
8. Bogdan, Tiberiu. Probleme de psihologie judiciară. București: Ed. Șt, 1973. 222 p.
9. Bolboceanu, A.; Briceag, S.; Tomac, A. Cercetarea experimentală a aptitudinilor față de limbile străine În Investigații pedagogice și psihologice : Culeg. de art. șt. ale tinerilor savanți. Cimișlia, 1997, p. 88-90.
10. Bolboceanu, Aglaida. Comunicarea cu adultul și dezvoltare cognitivă: aspecte etative. Ch., 2003. 118 p.
11. Bolboceanu, Aglaida. Comunicarea elevilor de vîrstă mică cu adulții. În Univers pedagogic, 2004, nr.4, p.20-25.
12. **BRICEAG, S.** Psihologia vîrstelor/ Silvia Briceag; Univ. de Stat "Alec Russo" din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de Psihologie. – Bălți : Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți, 2017.- ///291 p. : tab. ISBN 978-9975-50-196-5.
13. Briceag, Silvia. Aspecte ale pregătirii psiho-pedagogului social în cadrul cursului de psihologie medicală În Materialele conferinței de totalizare a Proiectului "Tempus-Tacis". Bălți, 1998, p. 35-36.
14. Briceag, Silvia. Aspecte noi în contextul investigației aptitudinilor. În Clasic și modern în psihopedagogia socială. Ch., 1996, p. 205-208.
15. Briceag, Silvia. Deficite de climat familial și insucces școlar. În Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005). Ch., 2006, p. 71-74.
16. Briceag, Silvia. Dinamica corelației aptitudinilor generale și a aptitudinilor spre o limbă străină în ontogeneză. Seminar special la psihologie. Recomandări metodice. Bălți, 1996. 23 p.
17. Briceag, Silvia. Dinamismul corelației aptitudinilor generale și speciale în contextul instruirii diferențiate. În Investigații pedagogice și psihologice : Culeg. de art. Ale tinerilor savanți. Cimișlia, 1997, p. 168-171.
18. Briceag, Silvia. Dinamismul corelației aptitudinilor generale și speciale în contextul instruirii diferențiate. În Experiențe și perspective în dezvoltarea învățământului primar și preșcolar din Republica Moldova. Bălți, 1996, p.25-26.

19. Briceag, Silvia. Experiențe de implementare a investigațiilor experimentale în predarea psihologiei în școala superioară. În Calitatea formării specialiștilor în învățământul superior : strategii, forme, metode : Materialele conf. șt. Int. consacrate aniversării a 60-a de la fundarea Univ. de Stat "Alec Russo", Bălți, 5-7 oct. 2005. Bălți, 2005, Vol. 2, p. 58-61.
20. Briceag, Silvia. Homeostazia organismului în spirala sănătate-stres-boală. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală. p. 44-47.
21. Briceag, Silvia. Impactul social asupra homeostaziei familiale. În Probleme actuale medico-sociale, psihologice și demografice ale familiei : Materialele conf. șt. (6 noiembrie 1998). – Ch., 1998, p. 222-223.
22. Briceag, Silvia. Învățătorul contemporan și reprezentarea lui socială. În Reforma învățământului : teorie și practică : conf. int. șt.-practică (Bălți, 20-21 apr. 2002). Bălți, 2002, p. 8-11.
23. Briceag, Silvia. Libertatea: specificul conceperii și manifestării ei la tineretul de astăzi. În Anatomia societății posttotalitare. Ch., 2002, p. 259-269.
24. Briceag, Silvia. Orizontul referințelor valorice la adolescenții din mediu urban și rural. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală, p. 48-52.
25. Briceag, Silvia. Perspective psihologice de optimizare a randamentului școlar. În Tradiționalism și modernism în educație : realitate și deziderate : materialele conf. șt. int. (Chișinău, 28-29 mart. 2003). Ch., 2003, p. 288-291.
26. Briceag, Silvia. Problema dinamicii coraportului dintre aptitudinile generale și speciale la diferite vârste. În Știința psihologică: progres, probleme și perspective. - Chișinău, 1996. - P. 59-60.
27. Briceag, Silvia. Referințe valorice, modele și idealuri de viață la adolescenții din mediul rural și urban. În Elevul contemporan : Schițe de portret psihologic : culeg. de art. șt. Ch., 1999, p. 40-60.
28. Briceag, Silvia. Reflecții asupra unor dimensiuni de perfecționare a cadrelor didactice. În Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul învățământului preșcolar și primar: realizări, probleme, perspective: Materialele Conf. șt. Int. Ed. I, 30 sept. - 1 oct. 1999. Ch., 1999, p. 54.
29. Briceag, Silvia. Specificul sferei afective la copiii din familiile (mono) parentale. În Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005). Ch., 2006, p. 90-92.
30. Briceag, Silvia. Strategii teoretice și aplicative de asistență psiho-socială în sfera medicală. Bălți, 1999. 25 p.
31. Briceag, Silvia. Studiu experimental al aptitudinilor spre o limbă străină în ontogeneză. Bălți, 1996. 25 p.
32. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică : man. pentru colegii pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu,...**S. Briceag**,...; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă" ; Inst. de Șt. ale Educației ; Univ. de Stat "Alec Russo",.... - Ch. :

Univers Pedagogic , 2007. - 160 p. : tab. - ISBN 978-9975-48-039-0. - Bibliogr. p. 159.

33. Bruner, Gerome S. Pentru o teorie a instruirii. București: Ed. D.P., 1970. 205 p.
34. Calancea, Angela; Bucun, Nicolae. Emoționalitatea – o calitate substanțială a personalității. În Simposia Professorum. Seria Psihologie și Științe ale Educației: Materialele ses. șt. din 26-27 apr. 2002. Ch., 2002, p.22-24.
35. Carrol, John B. Limbaj și gândire. București: Ed. D.P., 1979. 156 p.
36. Competența didactică. Coord. Stroe Marcus. București: All Educațională, 1999. 174 p.
37. Comunicare și educație. Coord. L. Șoitu. Iași: Ed. „Spiru Haret, 1996. 205 p.
38. Cozărescu, Mihaela; Ștefan, Laura. Psihologia educației: Teorie și aplicații. București: Ed. ASE, 2004. 298 p.
39. Crețu, Elvira. Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar. București: Aramis, 1999. 192 p.
40. Crețu, Tincă. Valorizarea ca atitudine și act educațional. În Rev. învățământului preșcolar, 2004, nr.1-2, p.5-11.
41. Cristea, Gabriela. Psihologia educației. București: Coresi, s.a. 180 p.
42. Cristea, Sorin. Modelul condiționării operante a instruirii: (Burrhus F. Skinner). În Tribuna învățământului, 2003, nr.696, p.7.

Chestionar pentru evaluarea finală

1. Delimitati conceptele privind domeniul psihologiei virstelor. Prezentați viziuni asupra metodologiei cercetării în domeniul psihologiei virstelor
2. Prezentați perspectivele actuale ale ontogenezei
3. Demonstrați ca zona dezvoltării proxime reprezintă un concept teoretic al perspectivei formative.
4. Factorii devenirii ființei umane : Prezentați argumente pro ereditate, pro educație.
5. Factorii devenirii ființei umane : Prezentați argumente pro mediu
6. Prezentați particularitățile dezvoltării psihice a copilului în I an de viață.
7. Antepreșcolăritatea – perioada de intensivă expansiune subiectivă. Cunoașterea și învățarea la vârsta antepreșcolară: Descrieți dezvoltarea comunicării, a sociabilității copilului și a bazelor dezvoltării conștiinței. Explicați cum se produce procesul de identificare la vârsta antepreșcolară. Dezvoltarea psiho-cognitivă a antepreșcolarului
8. Prezentați viziuni asupra problemei crizei anului trei de viață
9. Prezentați caracteristicile dezvoltării psihice generale a copilului în perioada preșcolară (3-7 ani).
10. Prezentați cele mai esențiale performanțe în planul senzorio-perceptiv; dezvoltarea memoriei și imaginației; dezvoltarea atenției; gândirii; vorbirii.
11. Expansiunea personalității preșcolarului prin activitate: Argumentați ca jocul cu subiect, pe roluri este activitate dominantă în această perioadă.
12. Prezentați strategii de pregătire psihologică pentru instruirea școlară.

13. Descrieti dezvoltarea intelectuala la virsta scolara mica
14. Prezantati o caracteristica a particularitatilor dezvoltarii psihice in pubertate.
15. Cum se produce dezvoltarea conștiinței de sine (a identității) in adolescenta?
16. Prezantati optici asupra problemei crizei preadolescentului în psihologie;
17. Prezantati caracteristici generale ale ciclului adult (20-65 ani). Care sunt directiile de dezvoltare ideale in perioada adulta(Wite)
18. Prezantati car-ci psihologice ale crizei de la 30 de ani :
19. Prezantati car-ci psihologice ale adultului mediu si specificitati ale crizei la 40 de ani.
20. Prezantati caracteristici generale ale perioadei de involuție (65-90 ani), mituri si prejudecati legate de virsta a treia.

6. Conținuturi la Psihologia educațională

Tema nr.	Unitatile tematice ale cursului	Nr. de ore 15/15			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Aud.	Sid	Aud.	Sid
	Plan (puncte de reper, aplicații practice pentru seminare)				
1.	Introducere in psihologia educationala - Obiectul de studiu - Metodele de investigatie stiintifica	1	1	1	1
2	Psihologia instruirii – învățării	2	2	2	2
	<ul style="list-style-type: none"> - Teoriile învățării - Factorii reușitei școlare - Conceptul de învățare - Factorii psihologici ce influențează activitatea de învățare - condiții externe ale învățării - condiții interne ale învățării a) motivația învățării școlare b) Individualizarea activității de învățare - Forme de manifestare și criterii de apreciere a insuccesului școlar a) concept al insuccesului școlar b) forme de manifestare a insuccesului școlar - inadaptare - mediocritate - subrealizare - abandon școlar a) cauzele eșecurilor școlare b) prevenția și diminuarea insuccesului școlar <p><i>Aplicatii seminare: a) Elaborea unui eseu cu tema: „Valoarea cunoașterii teoriilor învățării pentru un cadru didactic” b) Organizarea unei conferințe de presă cu tema: „Metode de prevenție și diminuare a eșecului școlar” c) Elaborarea strategiilor de prevenție și diminuare a</i></p>				

	<i>insuccesului școlar</i>				
3.	<i>Psihologia educației</i>	4	4	4	4
	<p>Educația și legitățile ei</p> <ul style="list-style-type: none"> - factorii devenirii personalității; - stadialitate psihogenetică: cognitivă (J. Piaget) și morală (L. Kohlberg) - <i>Mecanismele psihologice de modificare a comportamentului:</i> <ul style="list-style-type: none"> a. modificarea comportamentului prin sistema de întăriri și pedepse - <i>Expectanțele în dezvoltarea personalității, concepte de:</i> <ul style="list-style-type: none"> a. auto-eficiența; b. expectanțele de rol; c. predicția ce se autoîmplinește; - <i>Implicații psiho-pedagogice în caz de:</i> <ul style="list-style-type: none"> a. dereglare a socializării b. dereglare a caracterului c. devianța școlară <p><i>Aplicații seminare:</i> a) <i>Victorina cu genericul “Pedepsa: pro și contra”;</i> b) <i>Elaborarea strategiilor de intervenție psiho- pedagogica în caz de devianță școlară.</i></p>				
4.	<i>Psihologia cadrului didactic</i>	4	4	4	4
	<p><i>Structura activității pedagogice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aptitudinile pedagogice și profesia de pedagog - Orientarea personalității pedagogului și tipologia pedagogilor - Motivația și productivitatea activității pedagogului - Autoimaginea profesională a pedagogului. <p><i>Aplicații seminare:</i> a) <i>Elaborarea profilului pedagogului ideal;</i> b) <i>Elaborarea strategiilor motivației și productivității activității cadrului didactic;</i></p>				
5.	<i>Comunicare pedagogică</i>	2	2	2	2
	<ul style="list-style-type: none"> - Concept de comunicare pedagogică - Stilurile comunicării pedagogice - Tipologia pozițiilor profesionale (M. Talen) - modelul “Socrat” - modelul “Maistru” - modelul “Manager” - modelul “Antrenor” - modelul “Ghid” etc - Dialog și monolog în activitatea pedagogului - Modele de comportament ale pedagogilor în comunicare a. modelul “Dictator” 				

	b. modelul “Perete Chinez” c. modelul “Locator” d. modelul “Hamlet” e. modelul “Robot” etc. - Procedee de profilaxie și anulare a afectelor comunicative - Procedee psihopedagogice de instruire pe fonul unei comunicări pedagogice optimale <i>Aplicatii seminare: a) Elaborarea strategiilor de profilaxie a afectelor comunicative;</i> <i>b) Manifestare teatralizată ”Eficientizarea comunicării pedagogice”</i>				
6	Elemente de consiliere educațională	2	2	2	2
	- Învățământ tradițional vs. învățământ modern - Nevoia de consiliere educațională - Rolul consilierii educaționale în procesul formativ - Proiectarea activităților de consiliere educațională - Principii și metode de consiliere educațională <i>Aplicatii seminare:Prezentati un model de consiliere educationala a elevilor cu probleme de comunicare.</i>				

5. Strategii didactice

Expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor, jocul de rol, investigații experimentale în teren; evaluare prin prezentări orale, scrise și în format electronic, PPT, portofoliu.

6. Activități de studiu individual

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului (completați cu zero activitățile care nu sunt cerute)			
1.	Descifrarea și studiul notițelor de curs	3	8. Pregătire prezentări orale
2.	Studiu după manual, suport de curs	5	9. Pregătire examinare finală
3.	Studiul bibliografiei minimale indicate	6	10. Consultații
4.	Documentare suplimentară în bibliotecă	5	11. Documentare pe teren(gradinita, scoala)
5.	Activitate specifică de pregătire (ore)		12. Documentare pe INTERNET
6.	Realizare teme, referate, eseuri,	3	13. Activități de promovare
			0

	traduceri		experientei	
7.	Pregătire lucrări de control	2	14. Alte activități ...	0
TOTAL ore studiu individual (pe semestru) =			30	

9. Evaluare: (forma, formula, exigente regulament, chestionar pentru proba evaluare finala, tematica tezelor de an)

Forma de evaluare-examen **scris**, formula: media evaluarii curente/0,6+ nota ex /0,4=nota finala

Evaluarea la această unitate de curs va fi formată din:

- 60% din punctaj se acordă pentru cunoștințele și abilitățile achiziționate la curs, 40% - prestatia in cadrul examenului.

Pentru promovarea examenului este obligatorie obținerea a 3 note : o nota va fi formata din media noteleor obtinute la prelegeri si seminare, a doua nota se va obtine la evaluarea periodica, care are ca scop estimarea situatiei intermediare a reusitei la unitatea de curs Psihologia virstelor. Psihologia educationala (minimum nota 5). Evaluarea periodica se realizeaza de catre titularul unitatii de curs in baza unei lucrari scrise. A treia nota se va obtine la studiul individual dirijat.

Pentru a obtine nota la studiul individual dirijat la unitatea de curs Psihologia virstelor. Psihologia educationala studentul va prezenta un portofliu care va contine informatie cu referinta la realizarea a 4 sarcini si anume:

- 1) Elaborarea strategiilor de comportament cu un preadolescent, tinind cont de particularitatile psihologice specifice virstei.
- 2) Prezentarea investigației experimentale a valorilor morale ale adolescentului;
- 3) Investigația profilului cadrului didcatic universitar.
- 4) Proiectarea unei activitati de consiliere educațională cu tema: „Responsabilitate socială și deprinderi de relaționare pozitivă” cl 12.

10. Bibliografia

1. Ababei, Camelia. Cunoașterea elevilor și învățarea personalizată / Camelia Ababei. - Bacău : Rovimed Publ. , 2010. - 73 p. : tab., an. - ISBN 978-973-1897-49-3. - Bibliogr.: p. 58-59. Total ex.: sl3-1; sî1-1. 373.1.015 / A11
2. Aspecte psiho-sociale ale procesului educațional : Comunic. prez. la conf. șt. int. în domeniul psihologiei, 28-29 oct., 2005 / red.: Aliona Paniș,...; coord.: A. Bolboceanu. - Ch. : Univer Pedagogic , 2006. - 249 p. : diagr., tab.- ISBN 978-975-9950-5-4: Total ex.: dlu-1. 37.01 / A88
3. Aspecte psihosociopedagogice ale procesului educațional: tradiții, valori, perspective : Materialele conf. șt.- intern. consacrată jubileului de 50 de ani de la fondarea Fac. de Pedagogie, Psihologie și Asistență socială, Bălți, 27 mai 2011 / com. de organizare: Galina Petcu, Valentina Prican, Silvia Briceag, Maria Pereteatcu, Cristina Cozeriuc, Natalia Guțu, Vasile Garbuz, Maria Lazo, Veronica Rusov, Ludmila Pelevaniuc, Tatiana Gînju. - Bălți, 2011 (Tip. din Bălți). - 215 p. : tab., fig. - ISBN 978-9975-4278-0-7.
  - a. Total ex.: sl3-2; dlu-1; d-1. 37.015.3 / A88
4. **BRICEAG, S.** Psihologia educațională : Curs universitar / Silvia Briceag ; Univ. de Stat "Alec Russo" din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte. – Bălți : S. n.,

2019 (Tipogr. "Indigou Color"). – 233 p. : tab. Bibliogr.: p. 213-224 (155 tit.). ISBN 978-9975-3267-7-3.

5. Briceag, Silvia. Homeostazia organismului în spirala sănătate-stres-boală. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală. p. 44-47.
6. Briceag, Silvia. Impactul social asupra homeostaziei familiale. În Probleme actuale medico-sociale, psihologice și demografice ale familiei : Materialele conf. șt. (6 noiembrie 1998). – Ch., 1998, p. 222-223.
7. Briceag, Silvia. Învățătorul contemporan și reprezentarea lui socială. În Reforma învățământului : teorie și practică : conf. int. șt.-practică (Bălți, 20-21 apr. 2002). Bălți, 2002, p. 8-11.
8. Briceag, Silvia. Libertatea: specificul conștientizării și manifestării ei la tineretul de astăzi. În Anatomia societății posttotalitare. Ch., 2002, p. 259-269.
9. Briceag, Silvia. Orizontul referințelor valorice la adolescenții din mediu urban și rural. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală, p. 48-52.
10. Briceag, Silvia. Perspective psihologice de optimizare a randamentului școlar. În Tradiționalism și modernism în educație : realitate și deziderate : materialele conf. șt. int. (Chișinău, 28-29 mart. 2003). Ch., 2003, p. 288-291.
11. Briceag, Silvia. Problema dinamicii coraportului dintre aptitudinile generale și speciale la diferite vârste. În Știința psihologică: progres, probleme și perspective. - Chișinău, 1996. - P. 59-60.
12. Briceag, Silvia. Referințe valorice, modele și idealuri de viață la adolescenții din mediul rural și urban. În Elevul contemporan : Schițe de portret psihologic : culeg. de art. șt. Ch., 1999, p. 40-60.
13. Briceag, Silvia. Reflecții asupra unor dimensiuni de perfecționare a cadrelor didactice. În Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul învățământului preșcolar și primar: realizări, probleme, perspective: Materialele Conf. șt. Int. Ed. I, 30 sept. - 1 oct. 1999. Ch., 1999, p. 54.
14. Briceag, Silvia. Specificul sferei afective la copiii din familiile (mono) parentale. În Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005). Ch., 2006, p. 90-92.
15. Cozărescu, Mihaela. Psihologia educației : Teorie și aplicații / M. Cozărescu, L. Ștefan. - București : Ed. ASE , 2004. - 298 p. - (Șt. educației). - ISBN 973-594-466-9. - Bibliogr. p. 295-298. Total ex.: sl3-1; d-1 37.015.3 / C80
16. Cristea, Gabriela C. Psihologia educației / Gabriela C. Cristea. - București : Ed. Coresi , S.a.. - 180 p. - (Pedagogie XXI). - ISBN 973-570-222-3: - Bibliogr. generală p. 176-180.
a. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / C87
17. Danii, Anatol. Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă / Anatol Danii, Doru-Vlad Popovici (coord.), Aurelia Racu. - Ch. : Univers Pedagogic, 2007. - 231 p. : fot., tab., il. - ISBN 978-9975-48-037-6. - Bibliogr. p. 224-230.
a. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / D17
18. Dimitriu-Tiron, Elena. Psihologie educațională. Elemente de socio-psiho-terapie : curs pentru studenții și absolvenții departamentului de pregătire a personalului didactic / Elena Dimitriu-Tiron. - Iași : Ed. "Gh. Asachi", 2000. - 314 p. - ISBN 973-8050-25-1. - Bibliogr. p. 314.
a. Total ex.: d-1; sî1-1; sl3-2. 37.015.3 / D44
19. Dumitru, Ion Al. Consiliere psihopedagogică : Baze teoretice și sugestii practice / Ion Al. Dumitru. - Ed. a 2-a rev. și adăug.. - Iași : Polirom, 2008. - 332 p. : tab., fig. -

- (Collegium. științele educației / coord. Constantin Cucuș). - ISBN 978-973-46-0869-0. - Bibliogr. p. 327-332.
- a. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / D93
20. Gherguț, Alois. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale : Strategii de educație integrată / Alois Gherguț. - Iași : Polirom, 2001. - 182 p., [8] p. anexă - (Collegium. Asistență socială). - ISBN 973-683-819-6. - Bibliogr. p. 177-182.
- a. Total ex.: d-1; sl3-1; sî1-3
37.015.3 / G43
21. Gherguț, Alois. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale : Strategii diferențiate și incluzive în educație / Alois Gherguț. - Ed. a 2-a rev. și adăug.. - Iași : Polirom, 2006. - 254 p. : tab. - (Collegium. științele educației / coord. Constantin Cucuș). - ISBN 973-46-0397-3; ISBN 978-973-46-0397-8. - Glosar p. 243-254. Total ex.: sl3-2; d-2 37.015.3 / G43
22. Luchian, Teodosia. Îndrumări metodice privind caracterizarea psihopedagogică a elevului : (în ajutorul studentului practicant) / L. Teodosia ; Univ. de Stat "Bogdan Petriceicu Hașdeu" din Cahul, Catedra de șt. Psihopedagogice și Sociale. - Cahul, 2008. - 55 p. : tab. - ISBN 978-9975-9721-6-1. - Bibliogr. p. 55. Total ex.: sl3-2.373.1.015.3 / L86
23. Negreț-Dobridor, Ion. Accelerarea psihogenezei : Cercet. experimentale și hermeneutice privind puterea educației asupra naturii umane / Ion Negreț-Dobridor. - București : Aramis, 2001. - 271 p. : tab. - (Educația - 2001 / col. îngrijită de Nicu Ploscariu). - ISBN 973-8066-79-4. - Bibliogr. p. 255-263. Total ex.: sl3-1159.9 / N39
24. Piaget, Jean. Reprezentarea lumii la copil / J. Piaget ; trad. din franceză de M. Pricop. - Ch. : Cartier, 2005. - 411 p. - (Cartier polivalent / coord. Gheorghe Erizanu). - ISBN 9975-79-295-2. Total ex.: sl3-2; sî1-1; d-1 37.015.3 / P64
25. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică : man. pentru colegii pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu,...S. Briceag,...; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă" ; Inst. de Șt. ale Educației ; Univ. de Stat "Alec Russo",.... - Ch. : Univers Pedagogic , 2007. - 160 p. : tab. - ISBN 978-9975-48-039-0. - Bibliogr. p. 159. Total ex.: sl3-3; dlu-1; sî2-174
159.9(075.32) / P97.
26. Psihologia educației / I. Buș, I. Isac, E. Jurcău,... ; coord. N. Jurcău. - Ed. a 7-a. - Cluj-Napoca : U.T.Pres, 2008. - 324 p. : tab. - ISBN 978-973-662-368-4.
- a. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / P97
27. Psihologia educației / Nicolae Radu, Laura Goran, Angela Ionescu, Diana Vasile. - București : Fundația "România de mâine" , 2002. - 128 p. - ISBN 973-582-571-6. - Bibliogr. p. 127. Total ex.: sl3-1; d-1 37.015.3 / P97
28. Psihologia educației / N. Radu, L. Goran, A. Ionescu, D. Vasile. - Ed. a 2-a. - București : Fundația "România de mâine" , 2004. - 128 p. - ISBN 973-725-138-5. - Bibliogr. p. 127-128. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / P97
29. Psihopedagogia centrată pe copil / Valentina Chicu, Otilia Dandara, Angela Solcan, Rodica Solovei ; coord. Vladimir Guțu ; Univ. de Stat din Moldova, Fac. de Psihologie și Științe ale Educației ; Centrul de Politici Educaționale. - Ch. : CEP USM , 2008. - 175 p. : tab., fig. - ISBN 978-9975-70-810-4. Bibliogr.: p. 175 ; Aut. sunt indicați pe verso f. de tit. Total ex.: sl3-2; d-1; sî2-1. 37.015.3 / P97
30. Sălăvăstru, Dorina. Psihologia educației / Dorina Sălăvăstru ; cuv. înainte de C. Cucuș. - Iași : Polirom , 2004. - 288 p. - (Collegium. Psihologie / coord. de Adrian Neculau). - ISBN 973-681-553-6. - Bibliogr.: p. 279-286. Total ex.: sl3-3; sî1-4; d-1 37.015.3 / S16
31. Лапошина, Емилия. Психопедагогическая практика по специальности "Специальная Психопедагогика" / Е. В. Лапошина, А. М. Чебану ; Кишинев. Гос. Пед. Ун-т им "И. Крянгэ", Фак. Психологии и Специальной Психопедагогики. - Ch. : [S.n.] , 2008. - 96 p. : tab., anexe. - ISBN 978-9975-921-46-6. - Bibliogr. p. 95-96.

Chestionar pentru evaluarea finală

1. Explicati teoriile învățării.
2. Explicati factorii reușitei școlare.
3. Definiti motivația învățării școlare. Prezentați argumente pro individualizarea activității de învățare.
4. Prezentați forme de manifestare și criterii de apreciere a insuccesului școlar. Denumiți și explicați cauzele eșecurilor școlare. Prezentați metode de prevenție și diminuare a insuccesului școlar.
5. Denumiți și explicați mecanismele psihologice de modificare a comportamentului.
6. Denumiți și explicați expectanțele în dezvoltarea personalității.
7. Care sunt stilurile comunicării pedagogice.?
8. Prezentați și exemplificați tipologia pozițiilor profesionale (M. Talen).
9. Explicati modele de comportament ale pedagogului în comunicare
10. Explicati nevoia de consiliere educațională. Care este rolul consilierii educaționale în procesul formativ